Cod ECLI ECLI:RO:CABUC:2018:023.001906
Dosar nr. 1285/2/2015*

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL
SENTINŢA CIVILĂ NR. 1906
Şedinţa publică de la 20.04.2018
Curtea constituită din:
PREŞEDINTE: VICTOR HORTOLOMEI
Grefier: CRISTIAN – IONUŢ IRIMIA

Pe rol se află cauza de contencios administrativ şi fiscal, formulată de **reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII** în contradictoriu cu **pârâtul MEGHEŞAN DUMITRU** având ca obiect „constatarea calităţii de lucrător/colaborator al securităţii (OUG nr.24/2008)".

Dezbaterile au avut loc în şedinţă publică, fiind consemnate în încheierea de şedinţă din data de 22.03.2018, care face parte integrantă a prezentei hotărâri, când, având nevoie de timp pentru a delibera şi pentru a da posibilitate părţilor să formuleze concluzii scrise, a amânat pronunţarea la data de 30.03.2018, 13.04.2018, respectiv la data de 20.04.2018, când a dispus:

C U R T E A,

Asupra cererii de faţă:

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanţe sub nr. 1285/2/2015 la data de 02.03.2015, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a solicitat ca prin hotărârea ce se va pronunţa să se aprecieze asupra calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârâtul Megheşan Dumitru, născut la data de 26.10.1954, în loc. Halmăşd, jud. Sălaj, fiul lui Dumitru şi Eleonora, domiciliat în com/sat .... judeţul Bihor.

În motivarea acţiunii s-au învederat următoarele:

În fapt, prin cererea de verificare nr. P 1978/12/07.06.2012, adresată C.N.S.A.S. de către publicaţia săptămânală „Spinul bihorean" din Oradea, se solicită verificarea în ceea ce îl priveşte pe pârât. Având în vedere prevederile art. 3 lit. s) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr.293/2008, cererea formulată este legală.

Aşa cum rezultă şi din cuprinsul notei de constatare nr. DI/I/806/02.04.2014, în dosarul SIE 50190 pârâtul apare că a activat în calitate de informator al organelor de securitate în două perioade distincte, respectiv 1979-1984 şi 1986-1989.

Prima perioada de colaborare menţionată începe la data de 18.10.1979, când pârâtul, absolvent al Institutului de Teologie ortodoxă din Oradea, propus a pleca cu o bursă în străinătate, este recrutat de Comp. 0544 al IJ Sălaj, cu intenţia ca „după perioada de un an de zile pe care el o petrece în exterior să fie scos cu sarcini informativ-operative în exterior definitiv, pentru a-şi forma o parohie şi a atrage emigraţia româna pe poziţii loiale faţă de ţară."

La aceeaşi dată, pârâtul întocmeşte şi semnează olograf cu numele real un angajament din cuprinsul căruia nu rezultă numele conspirativ preluat, acesta reieşind din conţinutul Raportului privind modul cum a decurs recrutarea, datat 18.10.1979, şi anume „Constantinescu Mircea". La data de 28.02.1980 titularul este predat în legătura UM 0544.

În cadrul celei de-a doua perioade de colaborare astfel cum reiese din dosarul SIE 50190, pârâtul figurează ca fiind preluat în legătură de Compartimentul 0544 al I.J. Bihor, ca

urmare a întoarcerii definitive în ţară şi a angajării ca bibliotecar la Episcopia Oradei. Pe parcursul acestei perioade, pârâtul figurează cu un nou nume conspirativ - „Marian", atribuit acestuia prin Hotărârea I.J. Bihor, datată 26.03.1986.

De asemenea, în cuprinsul pct. 3 al notei de constatare nr. DI/I/806/02.04.2014, direcţia de specialitate din cadrul instituţiei consemnează pe numele pârâtului şi dosarul R 368061, din conţinutul căruia rezultă că pârâtul, preot la Episcopia Ortodoxă din Oradea, a activat în calitate de colaborator în perioada 1987-1988, fiind recrutat la data de 22.09.1987 în vederea supravegherii informative a episcopiei, a activităţilor desfăşurate pe linie cultică, a persoanelor din străinătate care frecventează episcopia, precum şi pentru cunoaşterea preocupărilor acestora şi contracararea activităţilor lor duşmănoase.

La aceeaşi dată, pârâtul întocmeşte şi semnează olograf indescifrabil un angajament din cuprinsul căruia nu rezultă numele conspirativ preluat, acesta reieşind din conţinutul Raportului privind modul cum a decurs recrutarea, datat 22.09.1987, şi anume „Mitică".

Faţă de cele expuse, reclamantul apreciază că identitatea între pârât şi sursa „Constantinescu Mircea/"Marian"/"Mitică" este dovedită fără putinţă de tăgadă însă în ipoteza în care pârâtul nu confirmă că înscrisurile identificate şi reţinute în probaţiune îi aparţin, reclamantul solicită încuviinţarea efectuării unei expertize grafoscopice.

În concluzie, reclamantul a solicitat să se aprecieze asupra calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârât, analizând relevanţa, în lumina prevederilor art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reţinute în nota de constatare nr. DI/I/806/02.04.2014. Astfel, pentru colaborarea prin furnizarea de informaţii trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiţii:

1. Informaţiile furnizate Securităţii să se refere la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

S-a reţinut astfel, nota informativă din 11.08.1982, întocmită olograf de pârât, semnată cu numele conspirativ de colaborator „Mircea Constantinescu", referitoare la comentariile negative la adresa regimului comunist din România:

> „/.../ D.H., fost profesor in Bucureşti /.../. Un om care se pare că are anumite concepţii nu prea sănătoase, el spunea că este bine că nu este de 1 Mai la Bucureşti şi că 1 Mai l-a prins la Budapesta. Au urmat alte discuţii spunând că nu prea e de acord cu politica statului nostru, păstrând acele concepţii retrograde. /.../ La acest curs am întâlnit mulţi oameni din multe locuri, mai multe femei din America, Anglia, Japonia, Vietnam, Columbia, Mexic, Polonia, Iugoslavia şi România. Am avut unele probleme mai ales cu cele din America şi Anglia fiindcă într-o zi am văzut pe geamul de la acest curs mai multe foi scrise la maşină în legătură cu politica statului si în legătură cu conducerea preşedintelui Nicolae Ceauşescu, aducând si unele calomnii /.../. Am mai cunoscut o persoană, tot aşa plecată ilegal, P.T., fost avocat, dar cu alte concepţii, nu a hulit România, dar a spus că totuşi el consideră că acolo este mai bine pentru el/.../(subl. n.)." (jacheta 3, vol. 2, filele 12-14 din dosarul SIE 50190).

Este de notorietate faptul că Securitatea monitoriza cu atenţie orice comentariu negativ la adresa conducerii de partid şi de stat, cunoscut fiind faptul că regimul urmărea promovarea ideii că statul comunist era forma superioară de organizare politică şi socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viaţă ridicat, iar meritul pentru această stare de fapt se datora în exclusivitate partidului. Ca atare, orice contestare a deciziilor politice luate de conducerea comunistă reprezenta o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist.

În legătură cu această primă condiţie, se observă că interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b) duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al securităţii, persoanelor care, prin denunţurile lor, nu au menajat interesele celor denunţaţi, deşi puteau, şi, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice.

Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca pe de o parte, să excludă denunţurile care, de obicei, rămâneau fără urmări asupra celui denunţat, şi pe de altă parte, să excludă şi denunţurile care ar fi putut avea urmări, dar care sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică.

În consecinţă, dacă denunţarea unei conduite era potenţial nocivă pentru cel denunţat şi, în plus, un astfel de denunţ nu şi-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în faţa denunţării unei conduite potrivnice regimului comunist.

O interpretare contrară, restrictivă, care ar înţelege prin „atitudini potrivnice regimului" doar manifestarea explicită a dorinţei persoanei denunţate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunţat în egală măsură atitudini a căror incriminarea era tipică regimurilor dictatoriale.

Pentru argumentele expuse, prima condiţie impusă de legiuitor în constatarea calităţii de colaborator, este asigurată.

2. Informaţiile prevăzute la pct. 1 să vizeze îngrădirea drepturilor si libertăţilor fundamentale ale omului.

Şi această condiţie este asigurată deoarece nu se poate reţine că furnizarea unor informaţii de asemenea natură nu a fost făcută conştient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca şi cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări.

Altfel spus, prin furnizarea acestor informaţii, pârâtul a conştientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delaţiunile sale, se pot lua măsuri de urmărire şi verificare (încălcarea dreptului la viaţă privată, a dreptului la liberă exprimare) şi prin urmare, a vizat această consecinţă.

În concluzie, informaţiile furnizate de pârâtul au vizat îngrădirea:

> dreptului la viaţă privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional cu privire la Drepturile Civile şi Politice;

> dreptului la liberă exprimare, prevăzut de art. 28 din Constituţia României din 1965 şi art. 19 din Pactul Internaţional cu privire la Drepturile Civile şi Politice.

De asemenea, s-a arătat că legiuitorul nu cere existenţa unei pluralităţi de informări adresate Securităţii, care să îndeplinească standardele definiţiei legale, fiind suficient şi un singur astfel de caz, pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii.

În drept, au fost invocate prev. art. 3 lit. s), art. 2 lit. b), art. 8 lit. a) şi art. 11 alin. (1) din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări şi completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 2 şi art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare şi funcţionare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum şi pe dispoziţiile art. 194 din noul Cod de procedură civilă.

Pentru aceste motive, reclamantul a solicitat să se aprecieze asupra calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârât.

La data de 19.03.2015, pârâtul a depus la dosar precizări scrise prin care a relatat evenimente trecute din viaţa sa, precum și contextul în care a dat declaraţii autorităţilor vremii, susţinând în esenţă că ar fi fost constrâns să colaboreze cu organele de securitate pentru a putea studia în străinătate.

La data de 27.03.2015 pârâtul a depus la dosar şi întâmpinare prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

La data de 07.06.2012, reclamantul CNSAS a fost "sesizat" de catre reprezentantul, redactorul sef, al unei publicaţii săptămânale "Spinul bihorean", din Oradea, cu privire la comunicarea unor informaţii ce vizau o serie de personalităţi ale vieţii publice locale din Oradea.

Sesizarea respectiva trebuia sa fie conforma cu dispoziţiile din art.3 alin. 1 din O.U.G. nr. 24/2008, mai exact sa fie formulata de catre reprezentantul presei scrise, care avea dreptul, conform acestui articol, sa fie informat, in legătura cu calitatea de colaborator al fostei Securităţi, a paratului.

In susţinerea acestei solicitări, acesta a invocat necesitatea informării populaţiei cu privire la anumite personalităţi publice locale, asupra cărora ar fi planat suspiciunea ca au fost colaboratori ai fostei Securităţi, din România.

Curios este ca la circa 1 luna de zile ulterior, publicaţia solicitanta isi inceteaza activitatea si ulterior se desfiinţează, ziarul respectiv fiind cunoscut ca un ziar de "scandal" local, cu un patron italian si care in 20 iulie 2012 închide publicaţia respectiva, sub diverse pretexte de ordin político-financiar.

Pentru a fi admisibila o asemenea acţiune in instanţa, este necesara si obligatorie, respectarea cerinţelor din art.3 alin. 1 O.U.G nr.24/2008. Persoana fizica sau juridica solicitanta trebuind sa-si desfăşoare activitatea si ulterior formulării cererii.

Prin desfiinţarea imediat ulterioara a activităţii solicitantului, cererea respectiva devine neintemeiata si lipsita de interes, deoarece presa scrisa care a solicitat comunicarea respectivelor informaţii urma in final, conform art.12 din O.U.G nr.24/2008 sa informeze public, prin mijloacele de informare de care dispunea, cu privire la respectiva hotărâre judecătoreasca irevocabila.

Acesta era de altfel si scopul solicitării, respectiva finalitate urmând a se realiza de către solicitanta prin publicarea respectivei hotărâri, in presa.

In situaţia data, este imposibila aceasta realizare a finalităţii demersurilor solicitantului, deoarece acesta nu mai exista si prin urmare cererea a fost formulata de către o persoana ce in momentul derulării acţiunii in instanţa, nu mai are folosinţa drepturilor civile.

Pârâtul invocă "excepţia lipsei calităţii procesuale de folosinţa", prin urmare respectiva solicitare inaintata de către publicaţia săptămânala scrisa "Spinul Bihorean", in prezent, este lovita de nulitate absoluta (art.56 NCPC).

Acţiunea reclamantului din prezent este total lipsita de interes, urmând sa fie respinsa ca neintemeiata.

O hotărâre data in prezentul dosar, privind pe pârât, nu ar fi oportuna niciunei parti, iar alte persoane, in afara celor prevăzute in art.3 al. 1 din O.U.G nr.24/2008 nu au calitate de a formula asemenea cereri, reclamantei.

Intr-adevar, exista situaţii cand reclamanta se poate din oficiu sesiza, cu privire la anumite categorii de persoane, insa nu este cazul pârâtului, respectivele categorii regasindu-se enumerate in art.3 lit. b)-h) din O.U.G nr.24/2008.

Dupa cum se observa, verificările făcute asupra sa au avut la baza dispoziţii ale art.3 lit.s), ceea ce denota obligativitatea existentei unei "solicitări" si ulterior, o condiţie esenţiala a solicitantului, aceea de a exista si de a-si desfăşura o activitate social-lucrativa, aspect care in situaţia de fata nu se regăseşte si prin urmare acţiunea reclamantei devine "lipsita de interes".

In acest sens, consideră pârâtul ca solicitantul a avut in momentul formulării cererii de furnizare a informaţiilor, capacitate de folosinţa procesuala, capacitate pe care intr-o luna de zile ulterior si-a pierdut-o, aspect care conduce la existenta lipsei de interes în prezent, lipsa de interes ce se justifica prin neindeplinirea condiţiei prevazute de art. 3 alin. 1 din O.U.G nr. 24/2008, ceea ce conduce la o imposibilitate a finalizării demersurilor începute in anul 2012.

Excepţiile invocate se regăsesc si in disp. art. 245-248 din NCPC.

Pârâtul a mai invocat o excepţie privind neconstitutionalitatea confirmata de către Curtea Constituţionala prin admiterea excepţiei respective a dispoziţiilor art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008.

Prin declaraţiile date, sub ameninţări permanente si şantajat ca nu va fi lăsat sa meargă la studii in străinătate, urmând să i se ia bursa oferita de către Patriarhia Romana, a dat anumite "note si rapoarte scrise", chiar "relatări verbale", insa prin acestea nu a denunţat activităţi potrivnice regimului totalitar comunist care au vizat ingradirea drepturilor si libertăţilor fundamentale ale omului (art. 2 lit. b) din O.U.G nr. 24/2008).

Declaraţiile vizau împrejurări care nu aveau legătura cu asemenea caracteristici si prin care nimeni nu a avut de suferit, nu a fost condamnat si nici nu a suportat represaliile fostului regim comunist.

Curtea Constituţionala a considerat ca neconstitutionale disp. art. 2 lit. b) deoarece acestea nu prevăd situaţii clare, ci au mai degrabă caracter generic, nemaivorbind ca scopul acestor informări, către Securitate, era acela de a suferi persoanele respective, împotriva cărora s-au făcut acele denunţuri, represalii grave si serioase, atat ele cat si/sau familiile lor.

In situaţia sa, erau "note de informare" ce nu au atras condamnări si nici represalii persoanelor respective, in majoritate străini, cu care pârâtul a luat contact in perioada completării studiilor postuniversitare, din Elveţia.

Fostele cadre ale Securităţii i-au condiţionat eliberarea documentelor de călătorie in străinătate de darea acelor declaraţii si de informare a lor, cu privire la persoanele cu care pârâtul lua contact.

Aceste dispoziţii din art. 2 lit. b) O.U.G nr. 24/2008 au fost declarate neconstitutionale si prin urmare nu pot sa producă vreun efect juridic.

Orice acţiune in instanţa, care devine ulterior lipsita de interes, produce aceleaşi efecte juridice ca o "acţiune formulata de către o persoana care intre timp a decedat si nu are moştenitori, care sa-i continue acţiunea in instanţa", deci, acţiunea devine caduca, neputand sa mai producă vreun efect juridic.

Pârâtul a apreciat acţiunea ca neîntemeiata, solicitând respingerea acesteia in totalitate.

Colegiul C.N.S.A.S. a aprobat cu 8 voturi pentru si 1 impotriva, "Nota de Constatare", de la dosar, întocmita conform dispoziţiilor legale.

Din conţinutul descrierilor făcute in "Nota de Constatare", rezulta ca pârâtul a relatat anumite situaţii, sub presiunea respingerii plecării sale din tara, insa respectivele situaţii nu au adus suferinţe acelor persoane.

Erau simple discuţii si nu aveau rolul de "denunţ al unor activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist", in niciun caz.

Multe din aceste discuţii erau religioase, păreri si pe tema anumitor persoane, cetăţeni străini, care au vizitat tara si au plecat legal sau nu, ulterior.

Niciuna din aceste persoane nu a avut de suferit ca urmare a respectivelor declaraţii, pârâtul neputând fi considerat ca fiind colaborator al Securităţii, declaraţiile sale neîncadrându-se in dispoziţiile art. 2 lit. b) din O.U.G 24/2008.

Prin Sentința civilă nr. 1473, pronunțată la data de 25.05.2015 în dosarul nr. 1285/2/2015, Curtea de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal a respins excepțiile lipsei de interes și a inadmisibilității invocate de pârât ca neîntemeiate, a admis acțiunea și a constatat calitatea de colaborator al securității în persoana pârâtului Megheșan Dumitru.

Împotriva acestei sentințe, pârâtul a formulat recurs, cerere ce a fost soluționată prin Decizia nr. 2980, pronunțată la data de 12.10.2017.

Prin decizia civilă nr. 2980/12.10.2017, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie - Secția Contencios Administrativ și Fiscal a admis recursul, a casat sentinţa şi a trimis cauza spre rejudecare, reţinând că la termenul de judecată din data de 25.05.2015, apărătorul pârâtului a formulat cerere de amânare a cauzei, motivată de faptul că atât citarea părţii cât şi comunicarea răspunsului la întâmpinare nu s-au făcut la domiciliul ales, ci la domiciliul

acestuia. Instanța a respins cererea pe considerentul că eventualele vicii ale procedurii de citare au fost acoperite prin prezența avocatului ales al părții, iar acesta are posibilitatea să studieze răspunsul la întâmpinare prin solicitarea dosarului.

Instanța de control judiciar a apreciat că judecătorul fondului a nesocotit prevederile art. 160 alin. (1) C.proc.civ., în raport de care avea obligația să acorde un nou termen de judecată, în condițiile în care partea nu a fost citată pentru termenul din data de 25.05.2015 la domiciliul ales, respectiv la sediul cabinetului de avocatură care îl reprezenta un proces. Procedând astfel, instanța de primă jurisdicție a încălcat dreptul la apărare al pârâtului, fapt ce conduce la casarea sentinței recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță.

În raport de motivul de casare reținut, Înalta Curte a apreciat că nu se mai impune analizarea celorlalte critici formulate de recurent.

Cu ocazia rejudecării, instanța supremă a arătat că instanța de trimitere trebuie să se pronunțe asupra tuturor aspectelor invocate în cauză și să administreze toate probele impuse pentru o completă cercetare a fondului cauzei.

Dosarul a fost reînregistrat pe rolul Curții, sub nr. 1285/2/2015[x].

Curtea de Apel București s-a constatat legal sesizată și competentă material să soluționeze prezenta cauză, date fiind prevederile art. 96 noul Cod de procedură civilă, precum şi ale OUG nr. 24/2008.

Examinând actele şi lucrările cauzei, Curtea apreciază cererea formulată ca fiind întemeiată, pentru următoarele considerente:

1. Mai întâi, Curtea consideră necesar a efectua câteva **aprecieri cu caracter general**, de natură să pună în lumină raţiunea adoptării legislaţiei privind accesul la propriu dosar şi deconspirarea Securităţii, precum şi consecinţele hotărârilor judecătoreşti pronunţate în urma parcurgerii procedurilor prevăzute de OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.nr.293/2008.

În acest sens, trebuie observat că în preambulul OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, se relevă că „în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securităţii statului, parte a poliţiei politice, o permanentă teroare împotriva cetăţenilor ţării, drepturilor şi libertăţilor lor fundamentale".

Din analiza preambulului şi a prevederilor OUG 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, rezultă, fără echivoc, că raţiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoaşterii de către membrii unei societăţi postcomuniste a fostului regim totalitar, depăşirii nivelului organizatoric, intelectual şi moral impus de un sistem caracterizat prin structuri şi moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, creării unei culturi politice autentice şi a unei societăţi civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care, în prezent, candidează pentru sau după caz, ocupă demnităţi ori funcţii publice (aflându-se în situaţii de a fi garanţii Constituţiei şi ai democraţiei) sau deţin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv şi neinstituind, *per se*, o responsabilitate penală a celor în privinţa cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securităţii. Totodată, reglementarea în discuţie contribuie la o mai bună înţelegere a prezentului şi la o proiectare adecvată a viitorului societăţii româneşti.

În esenţă, sub aspectul care interesează în cauză, OUG 24/2008, aprobată cu modificări prin Lg.293/2008, urmăreşte scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate, sau au efectuat activităţile prevăzute de actul normativ, prin consemnarea publică – publicarea în Monitorul Oficial al României Partea III-a, şi punerea la dispoziţia mijloacelor de informare

în masă de către reclamantul C.NSAS, în temeiul art.12 alin.1 din ordonanță, a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art.3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței judecătorești învestite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau după caz, colaborator al Securității, nu este acela de a stabili vinovații sau de a le comensura, de a aplica pedepse și de a le individualiza, instanța nerealizând o justiție retributivă, ci de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului CNSAS și eventual, a altor probe, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite atât prin Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1096/1996 privind demantelarea fostelor regimuri comuniste, cât și prin jurisprudența CEDO, ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

2. Soluționând cu prioritate, în temeiul art. 248 Cod Procedură Civilă, **excepția lipsei de interes și a inadmisibilității formulate de pârât, ca și apărările acestuia referitoare la lipsa capacității procesuale de folosință a semnatarului sesizării** adresate Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, Curtea le apreciază ca fiind neîntemeiate.

Astfel, se constată că în fapt, prin cererea de verificare nr. P 1978/12/07.06.2012, adresată C.N.S.A.S. de către publicația săptămânală „Spinul bihorean" din Oradea, s-a solicitat verificarea în ceea ce îl privește pe pârât.

Având în vedere prevederile art. 3 lit. s) din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.293/2008, cererea formulată este legală.

Astfel, faptul că publicația solicitantă și-a încetat la scurt timp activitatea este lipsit de relevanță.

Grefat pe considerentele expuse la punctul 1 al prezentei sentințe, regăsite de altfel și în cadrul notei justificative ce a determinat adoptarea Ordonanței de Urgență privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, Curtea notează că interesul identificării persoanelor cărora le poate fi atribuită, în condițiile legii, calitatea de lucrător sau colaborator al Securității, este unul public, general, al întregii societăți, astfel cum transpare din cele de mai sus, dar și din economia întregului act normativ, Curtea reținând în special dispozițiile art. 1 alin. 1 *(Orice cetățean român sau cetățean străin care după 1945 a avut cetățenie română, precum și orice cetățean al unei țări membre a Organizației Tratatului Atlanticului de Nord sau al unui stat membru al Uniunii Europene au dreptul de acces la propriul dosar întocmit de Securitate, precum și la alte documente și informații care privesc propria persoană, potrivit prezentei ordonanțe de urgență și în conformitate cu prevederile legii privind protejarea informațiilor care privesc siguranța națională. Acest drept se exercită la cerere și constă în studierea nemijlocită a dosarului și eliberarea de copii de pe actele dosarului și de pe alte înscrisuri care privesc propria persoană)* și art. 3 *(Pentru a asigura dreptul de acces la informații de interes public, orice cetățean român, cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuală, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanțe de urgență, a anumitor persoane, inclusiv rectorul, prorectorul, secretarul științific al senatului universitar, decanul, prodecanul, secretarul*

ştiinţific de facultate şi şefii de catedră din instituţiile de învăţământ superior de stat şi private).

Se observă deci faptul că de principiu, interesul este unul public, iar nu privat.

Concluzia este accentuată în ipoteza persoanelor ce ocupă o funcţie publică, astfel cum este cazul în speţă, şi pentru care legiuitorul a recunoscut expres dreptul oricărei persoane de a fi informată în legătură cu calitatea de lucrător al Securităţii sau de colaborator al acesteia, în sensul prezentei ordonanţe de urgenţă (a se vedea art. 3 lit. s).

Pe cale de consecinţă, excepţia lipsei de interes este nefondată.

De asemenea, contrar aserţiunilor pârâtului, nu există nici o dispoziţie legală care să susţină interpretarea că o cerere de chemare în judecată formulată de CNSAS ar trebui respinsă, fără a mai fi cercetată pe fond, în cazul desfiinţării publicaţiei constituind autoarea sesizării.

De altfel, procedând astfel, s-ar crea o diferenţă inexplicabilă de tratament faţă de situaţiile în care sesizarea este din oficiu sau în cazul în care persoana fizică autor al sesizării, în condiţiile art. 1, ar deceda anterior finalizării cercetării.

Aşadar, lipsa capacităţii de folosinţă invocată în apărare de către pârât, constituie deci, de asemenea o apărare neîntemeiată.

Întrucât excepţia inadmisibilităţii acţiunii a fost formulată în considerarea celorlalte două excepţii, Curtea o apreciază – în temeiul aceloraşi argumente juridice anterior expuse – a fi neîntemeiată.

De asemenea, Curtea consideră că inadmisibilitatea constituie o sancţiune ce intervine în situaţia în care dreptul pretins nu este recunoscut de lege sau în situaţia în care condiţiile de admisibilitate a căii procedurale exercitate nu sunt îndeplinite în raport cu reglementarea legală.

Or, niciuna dintre cele două ipoteze nu se regăseşte în cauză.

Împrejurarea desfiinţării solicitantului persoană juridică nu determină pe cale de consecinţă, inadmisibilitatea prezente acţiuni, atât timp cât astfel cum s-a ilustrat anterior, interesul în deconspirarea colaboratorilor sau lucrătorilor Securităţii, este unul public.

În consecinţă, Curtea va respinge excepţiile lipsei de interes şi a inadmisibilităţii cererii de chemare în judecată, invocate de pârât, ca neîntemeiate.

3. Pe fondul cauzei, din examinarea actelor şi lucrărilor dosarului, Curtea reţine că pârâtul Megheşan Dumitru era la data promovării acţiunii, decan al Facultăţii de Teologie Ortodoxă din cadrul Universităţii din Oradea, calitate în raport de care, conform prevederilor art. 3 lit. s coroborat cu art. 5 din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (CNSAS) a efectuat verificări sub aspectul constatării calităţii de lucrător sau colaborator al Securităţii în privinţa pârâtului, la sesizarea anterior dezbătută.

Aşa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/1/806/02.04.2014, precum şi din înscrisurile ataşate la dosar, pârâtul Megheşan Dumitru a fost contactat de organele de securitate şi recrutat pentru a furniza informaţii Securităţii, iar acestea se referă la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Astfel, reclamantul a făcut dovada faptului că pârâtul a activat în calitate de informator al organelor de securitate în două perioade distincte, respectiv 1979-1984 şi 1986-1989.

Prima perioada de colaborare menţionată începe la data de 18.10.1979, când pârâtul, absolvent al Institutului de Teologie ortodoxă din Oradea, propus a pleca cu o bursă în străinătate, a fost recrutat de Comp. 0544 al IJ Sălaj, cu intenţia ca „după perioada de un an de zile pe care el o petrece în exterior să fie scos cu sarcini informativ-operative în exterior definitiv, pentru a-şi forma o parohie şi a atrage emigraţia româna pe poziţii loiale faţă de ţară".

La aceeaşi dată, pârâtul întocmeşte şi semnează olograf cu numele real un angajament din cuprinsul căruia nu rezultă numele conspirativ preluat, acesta reieşind din conţinutul Raportului privind modul cum a decurs recrutarea, datat 18.10.1979, şi anume „Constantinescu Mircea". Se observă potrivit actelor şi lucrărilor cauzei, că la data de 28.02.1980, titularul este predat în legătura UM 0544.

Din dosarul SIE 50190, rezultă că în cadrul celei de-a doua perioade de colaborare, pârâtul figurează ca fiind preluat în legătură de Compartimentul 0544 al I.J. Bihor, subsecvent întoarcerii sale definitive în ţară şi a angajării ca bibliotecar la Episcopia Oradei. Pe parcursul acestei perioade, pârâtul figurează cu un nou nume conspirativ - „Marian", atribuit acestuia prin Hotărârea I.J. Bihor, datată 26.03.1986.

Pct. 3 al notei de constatare nr. DI/I/806/02.04.2014 consemnează pe numele pârâtului şi dosarul R 368061, conform căruia pârâtul, preot la Episcopia Ortodoxă din Oradea, a activat în calitate de colaborator în perioada 1987-1988, fiind recrutat la data de 22.09.1987 în vederea supravegherii informative a episcopiei, a activităţilor desfăşurate pe linie cultică, a persoanelor din străinătate care frecventează episcopia, precum şi pentru cunoaşterea preocupărilor acestora şi contracararea activităţilor lor duşmănoase.

La aceeaşi dată, pârâtul întocmeşte şi semnează olograf indescifrabil un angajament din cuprinsul căruia nu rezultă numele conspirativ preluat, acesta reieşind din conţinutul Raportului privind modul cum a decurs recrutarea, datat 22.09.1987, şi anume „Mitică".

Art.2 lit.b din OUG nr.24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificări prin legea nr.293/2008, defineşte colaboratorul Securităţii ca fiind „persoana care a furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relaţii verbale consemnate de lucrătorii Securităţii, prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului".

Din analiza acestor prevederi, efectuată în concordanţă cu Decizia Curţii Constituţionale nr.672/2012, rezultă, fără echivoc, că unei persoane îi este constatată calitatea de colaborator al Securităţii dacă îndeplineşte, în mod cumulativ, următoarele trei condiţii: 1) – să furnizeze informaţii, precum note şi rapoarte scrise, către lucrătorii Securităţii; 2) – prin acele informaţii să se denunţe activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist; 3) – furnizarea informaţiilor să vizeze îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Totodată, interpretările gramaticală, logico-sistematică şi teleologică ale prevederilor art.2, lit.b din OUG nr.24/2008, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor Securităţii, ca activitatea acesteia să fi adus efectiv atingere drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi şi libertăţi şi să fi fost de natură, aptă să le aducă atingere.

În speţă, *prima condiţie* este evident îndeplinită, pârâtul Megheşan Dumitru furnizând lucrătorilor Securităţii mai multe note informative.

Astfel, Curtea reţine nota informativă furnizată olograf sub numele conspirativ „Mircea Constantinescu", la data de 11.08.1982, în cadrul căreia se regăsesc comentariile negative la adresa regimului comunist din România: „/.../ D.H., fost profesor in Bucureşti /.../. Un om care se pare că **are anumite concepţii nu prea sănătoase, el spunea că este bine că nu este de 1 Mai la Bucureşti şi că 1 Mai l-a prins la Budapesta.** Au urmat alte discuţii spunând că **nu prea e de acord cu politica statului nostru, păstrând acele concepţii retrograde**. /.../ La acest curs am întâlnit mulţi oameni din multe locuri, mai multe femei din America, Anglia, Japonia, Vietnam, Columbia, Mexic, Polonia, Iugoslavia şi România. Am avut unele probleme mai ales cu cele din America şi Anglia fiindcă într-o zi am văzut pe geamul de la acest curs **mai multe foi scrise la maşină în legătură cu politica statului si în**

legătură cu conducerea preşedintelui Nicolae Ceauşescu, aducând si unele calomnii /.../. Am mai cunoscut o persoană, tot aşa plecată ilegal, P.T., fost avocat, dar cu alte concepţii, nu a hulit România, dar a spus că totuşi el consideră că acolo este mai bine pentru el." (jacheta 3, vol. 2, filele 12-14 din dosarul SIE 50190).

Sau, la data de 29.02.1980: „Cu privire la starea de spirit din satul Halmăşd, vă informez următoarele: /.../ în discuțiile purtate cu **preotul local, mi-a spus că nu sunt decât câțiva baptiști bătrâni.** În legătură cu alegerile, oamenii locali sunt de acord cu toate, dar și că ei sunt nemulțumiți în legătură cu contractele de porci, din cauză că nu li se asigură furaje necesare pentru acest lucru. Alte nemulțumiri în legătură cu lumina electrică, care în 2 părți din sat nu există, apoi cu șoseaua care nu e asfaltată" (jacheta 3, vol. 2, f. 4v).

Nota informativă din 09.03.1988, olografă, semnată cu numele real, înregistrată pe numele surse Marian, primită de cpt. .... din cadrul IJ Bihor, Comp. 0544, jacheta 4, vol. 3, f. 11-13 ilustrează de asemenea: „/.../ **Preotul .... și-a format un grup de români și o acțiune puternică între români și Biserica Ortodoxă Română și acționează la Berna, Zurich și Basel. Altă grupă a unui alt preot, nu-i cunosc numele, care lucrează cu o oarecare .... om periculos și dușmănos față de țară. Toate aceste grupări fac viața grea parohiei române oficiale aflate sub patronatul Patriarhiei de la București**."

Pe aceeaşi linie, se observă şi rapoartele întocmite de ofiţeri ai Securităţii referitoare la contribuția importantă a pârâtului, la cantitatea și calitatea informațiilor furnizate (din datele de 12.10.1979, 14.10.1979, 18.10.1979, 13.02.1980, 28.02.1980, 05.04.1980, 17.04.1980, 12.11.1982, 16.04.1984.

Referitor la *cea de-a doua condiţie*, Curtea relevă faptul că, aşa cum se arată şi în preambulul OUG nr.24/2008, regimul totalitar comunist a fost unul care a acţionat „împotriva cetăţenilor ţării, drepturilor şi libertăţilor lor fundamentale”.

Prin urmare, exercitarea liberă de către cetăţeni a drepturilor lor fundamentale, cu depăşirea limitelor impuse de ideologia şi propaganda comunistă, dar cu respectarea legii, a principiilor fundamentale ale dreptului şi a bunelor moravuri, a făcut parte, în perioada de referinţă, din categoria activităţilor sau atitudinilor potrivnice regimului totalitar comunist.

În mod special, erau apreciate ca fiind deosebit de periculoase pentru regimul comunist acele atitudini sau manifestări care relevau, în afara ideologiei sau doctrinei oficiale, dreptul la exprimare liberă şi libertatea opiniilor, inclusiv a celor religioase, pentru combaterea cărora erau utilizate orice tip de mijloace, chiar dacă ele aduceau atingere şi altor drepturi fundamentale precum dreptul la viaţă privată.

Rezultă, deci, indubitabil, că informând lucrătorii Securităţii, cu privire la aspectele anterior enunţate şi subliniate, pârâtul Megheşan Dumitru era convins că a denunţat activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În consecinţă, este îndeplinită şi cea de-a doua condiţie prevăzută de art.2 lit.b din OUG nr.24/2008.

În ceea ce priveşte cea de-a treia condiţie (furnizarea informaţiilor să vizeze îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului), având în vedere că furnizarea informaţiilor indicate anterior era de natură să determine urmărirea şi intimidarea persoanelor la care se refereau, inclusiv stocarea de date personale ale acestora pe o perioadă lungă de timp, date care privesc domenii intime ale activităţii, orientării ori convingerii acestor persoane, domenii în care orice imixtiune a publicului sau autorităţilor constituie,în orice societate civilizată, o depăşire ilicită a barierelor naturale ale sinelui, iar prin acestea, îngrădirea dreptului la libertatea de exprimare prevăzut de art.28 din Constituţia României din 1965 coroborat cu art.19 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice, precum şi a dreptului la viaţă privată prevăzut de art.17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice, instanţa constată că este cert îndeplinită.

Pârâtul Megheşan Dumitru nu contestă că a întocmit notele informative anexate la dosar şi nici semnarea angajamentului cu Securitatea, dar susţine, pe de o parte, că acestea erau vremurile şi că nu au relevanţa cerută de legiuitor pentru că sunt aserţiuni generale şi nu au atras consecinţe negative, precizând totodată şi faptul că ar fi fost supus unui şantaj la epoca evenimentelor, în raport de dorinţa sa de a îşi continua studiile în străinătate.

Curtea precizează însă, că art.2 lit.b din OUG nr.24/2008 are în vedere atitudinile şi activităţile potrivnice regimului totalitar comunist, respectiv cele apreciate ca atare de către acest regim, întrucât caracterul abuziv al acestuia s-a manifestat, în principal, tocmai prin considerarea ca potrivnice şi combaterea anumitor acţiuni fireşti într-o societate normală, democratică.

Or, referitor la informaţiile furnizate de pârât, anterior subliniate, Curtea apreciază că acestea nu pot fi apreciate ca reliefând doar aspecte generale, ci unele cu potenţial de transformare într-o atitudine de protest, fiind de notorietate politica represivă a regimului comunist faţă de orice formă de protest (inclusiv în cazul protestelor prin încetarea muncii sau neprezentarea la locul de muncă, precum s-a întâmplat în august 1977 la minele din Valea Jiului, în noiembrie 1986 la întreprinderi din Cluj - Napoca, în februarie 1987 pe platforma Nicolina din Iaşi, în noiembrie 1987 la mai multe întreprinderi din Braşov, etc.) sau utilizarea abuzivă a mijloacelor penale ori administrative chiar şi împotriva celor care, în mod justificat, nu se prezentau la locul de muncă ori nu deţineau un astfel de loc în cadrul organizat de regimul totalitar.

Totodată, Curtea observă că interpretările gramaticală, logico - sistematică şi teleologică ale prevederilor legale anterior indicate, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliţiei politice, ca activitatea acesteia să fi adus efectiv atingere drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi şi libertăţi şi să fi fost de natură, aptă să le aducă atingere, cerinţă îndeplinită în cauză, după cum s-a demonstrat anterior.

În fine, Curtea apreciază ca fiind nefondate şi apărările pârâtului referitoare la semnarea respectivelor angajamente şi furnizarea informaţiilor, în condiţii de şantaj şi represiune a aparatului comunist prin inducerea unei stări permanente de frică şi nesiguranţă în privinţa sa şi a familiei sale, în raport inclusiv de scopul dumnealui de continuare a studiilor în străinătate, urmare a bursei obţinute.

Concluzia se impune având în vedere că nu s-au dovedit de către pârât, aceste susţineri, potrivit obligaţiei procesuale prevăzute de art. 249 Cod Procedură Civilă. Mai mult, pârâtul, ca persoană înzestrată cu liber-arbitru, avea posibilitatea de opţiune şi astfel, de a nu vătăma drepturile şi libertăţile fundamentale ale semenilor săi, aşa cum mulţi alţii din aceeaşi epocă de tristă amintire au înţeles să procedeze.

Pe cale de consecinţă, pentru considerentele expuse anterior, în temeiul art.11 rap. la art.2 lit.b din OUG nr.24/2008, se va admite acţiunea şi se va constata calitatea de colaborator al securităţii în privinţa pârâtului.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂŞTE:

Respinge excepţiile lipsei de interes şi inadmisibilităţii acţiunii, ca neîntemeiate.

Admite acţiunea formulată de **reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII,** cu sediul în sector 3, Bucureşti, str. STR. MATEI BASARAB, nr. 55-57 în contradictoriu cu **pârâtul MEGHEŞAN DUMITRU,** cu domiciliul în .... Cod postal .... Judeţ BIHOR.

Constată calitatea de colaborator al Securităţii în privinţa pârâtului Megheşan Dumitru.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Recursul se poate depune la Curtea de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a Contencios Administrativ şi Fiscal.

Pronunţarea se face prin punerea soluţiei la dispoziţia părţilor prin mijlocirea grefei instanţei, conform art. 396 alin. 2 Cod procedură civilă.

PREŞEDINTE
VICTOR HORTOLOMEI

GREFIER
CRISTIAN – IONUȚ IRIMIA

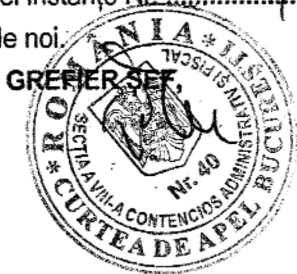

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECȚIA

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanțe Nr. .... se legalizează de noi.

GREFIER ȘEF,

S-a anulat chitanța/foaia de vărsământ Nr. ..../
.... în suma de .... lei

GREFIER ȘEF,

Red./Tehnored./V.H./2 ex.
Com. 2 ex.